

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до статті 188-57 Кодексу України про адміністративні
правопорушення»
(реєстр. № 13613 від 07.08.2025)*

***Анотація.** В інформаційній довідці аналізуються підстави удосконалення адміністративної відповідальності за невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті у контексті проекту Закону України за реєстр. № 13613 від 07.08.2025 (далі – законопроект).*

Розглядається відповідність законопроекту вимогам Конституції України, правилам нормопроєктування, основоположним засадам законодавства про адміністративну відповідальність, законам України у сфері правового регулювання діяльності наземного транспорту.

***Ключові слова:** адміністративні правопорушення, адміністративна відповідальність, посадові особи, транспортні засоби, безпека, державний нагляд, штраф.*

Вступна частина.

Згідно Закону України «Про транспорт» до повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті належить здійснення державного нагляду за додержанням вимог законодавства, норм на автомобільному, міському електричному, залізничному транспорті (стаття 16-2). Аналогічні повноваження цього органу щодо забезпечення реалізації державної політики з питань безпеки на автомобільному транспорті загального користування передбачено у статті 6 Закону України «Про автомобільний транспорт».

До загальних обов'язків усіх суб'єктів господарювання, визначених статтею 11 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», зокрема належать: допуск посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до здійснення заходів державного нагляду (контролю), за умови дотримання ними порядку здійснення такого нагляду (контролю), передбаченого цим Законом; заборона щодо створення перешкод органам державного нагляду (контролю) чи їх посадовим особам при здійсненні ними заходів державного нагляду (контролю), за умови що зазначені заходи здійснюються такими особами відповідно до вимог закону; виконання вимоги органу державного нагляду (контролю) щодо усунення виявлених порушень вимог законодавства.

Статтею 188-57 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) передбачена відповідальність за невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті лише щодо перевірки дотримання вимог законодавства про автомобільний транспорт. Необхідність усунення наявної правової прогалини та посилення спроможності названого центрального органу виконавчої влади ефективно здійснювати державний нагляд і контроль, обумовило підготовку зазначеного законопроекту.

Основна частина.

У законопроекті пропонується розширити підстави відповідальності за невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті шляхом доповнення статті 188-57 КУпАП чотирма частинами, у яких визначено нові кваліфікуючі обставини вказаного діяння, а також передбачено санкції за їх вчинення у виді накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів господарювання від п'ятисот до трьох тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян.

За результатами проведеного аналізу вважаємо за доцільне зазначити наступне.

Враховуючи, що у запропонованій редакції названої статті застосовується низка нових понять, наприклад «рейдові перевірки», «перевірки на дорозі» тощо, вбачається доречним з метою забезпечення правової визначеності норми закону надати роз'яснення цих понять або зробити відповідне посилання на Закон України «Про автомобільний транспорт» чи інший галузевий нормативно-правовий акт, що містить таке роз'яснення.

Як зазначалося вище, одним з основних зобов'язань суб'єктів господарювання, передбачених статтею 11 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», є заборона створення ними перешкод органам державного нагляду (контролю) чи їх посадовим особам при здійсненні ними заходів державного нагляду (контролю), за умови, що зазначені заходи здійснюються такими особами відповідно до вимог закону.

Відповідне порушення у контексті законопроекту має ключове значення, оскільки суттєво посягає на встановлений порядок управління, завдає конкретних суспільно шкідливих наслідків, насамперед для забезпечення безпеки транспортних перевезень, захисту життя і здоров'я громадян.

Проте відповідальність за діяння, яке має цілком самостійний характер і не охоплюється жодним іншим порушенням, законопроектом не передбачено.

Тому диспозиція статті 188-57 КУпАП потребує доповнення положеннями про відповідальність посадових осіб підприємств, установ та організацій наземного транспорту за створення перешкод посадовим особам центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті, при здійсненні ними заходів державного нагляду (контролю).

З аналогічних міркувань доцільно також доповнити диспозицію зазначеної статті частиною, яка би передбачала можливість притягнення до відповідальності посадових осіб підприємств, установ та організацій наземного транспорту за порушення вимог законодавства щодо забруднення навколишнього природного середовища автомобільним, залізничним транспортом. Відповідні повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті, визначені статтею 16-2 Закону України «Про транспорт».

Пропоноване у законопроекті суттєве у 10-20 разів збільшення розміру адміністративного стягнення у виді штрафу потребує обґрунтування його відповідності суспільній шкідливості вчиненого правопорушення та негативним наслідкам, які воно завдає встановленому порядку управління, власності та правам громадян.

Реалізація положень законопроекту може призвести до збільшення дохідної частини державного бюджету за рахунок надходжень від сплати штрафів, тому, відповідно до вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України законопроект потребує фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки)

Висновок. Удосконалення підстав адміністративної відповідальності за невиконання законних вимог посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики з питань безпеки на наземному транспорті пов'язано із уточненням ознак складу правопорушення, передбаченого статтею 188-57 КУпАП, та їх узгодженням із положеннями галузевого законодавства.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*